

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy w SOSW nr 1 w Lublinie

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z dnia 28 maja 2020 r. poz. 1166 ze zmianami), ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. art. 39 ust.1 pkt 3.

Cel procedury:

Procedura ma zapewnić higieniczne warunki pobytu dzieci w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1 oraz chronić przed rozprzestrzenieniem się wszawicy w placówce.

Zakres procedury:

Procedura dotyczy postępowania w przypadku stwierdzenia wszawicy w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1.

Uczestnicy postępowania – zakres odpowiedzialności:

1. Rodzice (opiekunowie prawni) zobowiązani są do systematycznego monitorowania czystości skóry głowy własnego dziecka oraz podejmowania natychmiastowych i skutecznych działań higienicznych w przypadku wykrycia u niego wszawicy.
2. Nauczyciele zobowiązani są do natychmiastowego zgłaszania dyrektorowi szkoły oraz pielęgniarce szkolnej sygnałów dotyczących pojawienia się wszawicy w szkole.
3. Dyrektor jest zobowiązany do zapewnienia dzieciom higienicznych warunków pobytu w szkole, a pracownikom higienicznych warunków pracy.

Sposoby zapoznania z treścią procedury:

1. Poinformowanie rodziców o procedurze poprzez stronę internetową szkoły (zakładka „Dla rodziców”).
2. Zapoznanie wszystkich pracowników szkoły z treścią procedury.

Opis procedury:

Kontrola czystości skóry i włosów uczniów na podstawie zgody podpisanej przez rodziców (opiekunów prawnych) na cały okres edukacji w Specjalnym Ośrodku

Szkolno-Wychowawczym Nr 1 w Lublinie przeprowadza pielęgniarka szkolna bądź osoba kompetentna upoważniona przez dyrektora szkoły.

1. Dyrektor placówki zarządza kontrolę (wykonywaną przez pielęgniarkę lub osobę upoważnioną) czystości skóry głowy wszystkich uczniów, grupie lub klasie oraz wszystkich pracowników szkoły lub placówki, z zachowaniem zasady intymności (kontrola indywidualna w wydzielonym pomieszczeniu). Kontrola może zostać przeprowadzona z inicjatywy pielęgniarki.
2. Pielęgniarka (w sytuacji braku pielęgniarki w placówce – wychowawca lub nauczyciel ucznia) zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę, o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby instruuje rodziców o sposobie działań, informuje o konieczności poddania się kuracji wszystkich domowników. W przypadku stwierdzenia wszawicy rodzic bądź opiekun prawny zobowiązany jest do niezwłocznego odebrania ucznia z placówki.
3. Wychowawca lub wyznaczony nauczyciel informuje wszystkich rodziców o stwierdzeniu wszawicy w grupie uczniów, z zaleceniem codziennej kontroli czystości głowy ucznia oraz czystości głów domowników;
4. Dyrektor wydaje zalecenie: W celu uniknięcia rozprzestrzeniania się wszawicy rodzice (opiekunowie prawni) dziecka, u którego wystąpiła wszawica, powinni zatrzymać dziecko w domu do czasu likwidacji zakażenia, podejmując skuteczne i intensywne zabiegi, by skrócić czas nieobecności w szkole do niezbędnego minimum.

WSZAWICA

Wszawica to przede wszystkim wszy pasożytujące na ciele człowieka i zmiany skórne przez nie wywoływane. Wszy pasożytujące na skórze człowieka powodują ukąszenia i następujące zwykle po nich niewielkie grudki obrzękowe. W miejscach ukąszenia człowiek odczuwa świąd. Wskutek drapania powstają liczne przeczasy, nadżerki pokryte strupami, często dochodzi też do wtórnego nadkażenia chorobowo zmienionej skóry. Wszawica jest rozpowszechniona we wszystkich krajach świata. Wszawica głowowa to powszechny problem, który nie jest wyłącznie oznaką braku higieny. Każdy może nabawić się wszawicy, szczególnie podatna jest młodzież, która przebywa w skupiskach (szkoła, autobus, itp.). Zazwyczaj zauważa się wszy, gdy pojawia się dokuczliwy świąd skóry głowy. W wyniku drapania dochodzi do uszkodzenia skóry i w efekcie – wystąpienia strupów. Czasem swędzenie nie występuje, a wszy odkrywa się przypadkowo, czesząc się lub myjąc włosy. Na włosach mogą być też obecne tylko jajeczka (gnidy), które wyglądają jak malutkie (około 1mm) białe lub szare „skorupki”. Są one przyklejone do włosów tak mocno, że trudno je oderwać. Białe płatki, które łatwo spadają z włosów, to martwa skóra lub łupież. W tym wypadku osoba zakażona może nie czuć swędzenia. Wszy najczęściej gnieźdzą się na karku, skroniach i za uszami. Aby je zobaczyć, trzeba podnieść włosy ruchem „pod prąd” i pozwolić im bardzo powoli opadać obserwując jednocześnie bardzo dokładnie. W zależności od czynnika wywołującego zmiany, wszawicę dzielimy na głowową, odzieżową, łonową.

Wszawica głowowa

Wesz głowowa ma długość 2 – 3 mm, kolor brudnobiały lub szary, który może stać się jaśniejszy lub ciemniejszy zależnie od koloru włosów człowieka. Żyje około miesiąca, jednak poza głową człowieka może przeżyć 1 – 2 dni. Samiczka składa od 100 do 300 jajeczek dziennie nazywanych gnidami, które przylegają mocno do włosów dzięki substancji klejącej. W ciągu 6 do 10 dni rodzi się larwa, która przeradza się w dorosłego pasożyta w ciągu następnych 10 dni. Wesz głowowa umiejscawia się najczęściej w okolicy potylicznej i skroniowej. W tych okolicach zmiany są najbardziej nasilone. W wyniku drapania wytwarzają się powierzchnie sączące, pokryte strupami, z tendencją do wtórnych infekcji zmienionej skóry.

Wszawica odzieżowa

Wywołuje ją wesz odzieżowa (3 – 4,5 mm), która rozmnaża się znacznie szybciej i żyje około 10 dni. Pasożyty przytwierdzają się wyłącznie do ubrań, najczęściej w szwach ubraniowych, przy zakładkach i innych załamaniach tkaniny. W przewlekłej wszawicy odzieżowej dochodzi do powstawania charakterystycznych brunatnych przebarwień, niewielkich blizn po przeczosach oraz wtórnych zakażeń ropnych. Wesz odzieżowa może przenosić pałeczki duru brzuszego. Wszawica łonowa Wywołują ją niewielka wesz o długości 1,5 – 2mm, która przytwierdza się do włosa tuż przy powierzchni skóry. Cechą charakterystyczną jest znaczny świąd okolic łonowych i podbrzusza, a w części przypadków stwierdza się tzw. plamy błękitne w miejscach po ukłuciu wszy. Występowanie wszawicy wśród młodzieży nasila się w okresie wakacyjnym, szczególnie u osób, które nie potrafią dbać o higienę osobistą. Przebywanie uczniów w skupiskach podczas wyjazdów, wspólna zabawa i wypoczynek sprzyjają rozprzestrzenianiu się wszawicy.

Wskazania profilaktyczne dla rodziców i młodzieży przed wyjazdem na zorganizowane formy wypoczynku (obozy, zielone szkoły, itp.) lub do internatu, sanatorium itp.

1. związkiwanie długich włosów lub krótkie włosy ułatwiające pielęgnację skóry głowy i włosów;
2. używanie wyłącznie osobistych przyborów higienicznych do pielęgnacji skóry i włosów;
3. codzienne czesanie i szczotkowanie włosów;
4. mycie skóry głowy i włosów w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz w tygodniu;
5. wyposażenie dzieci w środki higieniczne (np. szampony z odżywką ułatwiające rozczesywanie i wyczesywanie włosów);
6. po powrocie do domu – systematyczne sprawdzanie czystości skóry głowy i włosów oraz systematyczne kontrole w okresie uczęszczania dziecka do przedszkola, szkoły lub innej placówki. Jeśli zauważy się gnidy lub wszy we włosach, należy zastosować preparaty (dostępne w aptekach), które skutecznie likwidują pasożyty i ich jaja. W sytuacji wystąpienia wszawicy u ucznia, kuracji powinni się poddać wszyscy domownicy. Codzienne, częste czesanie gęstym grzebieniem lub szczotką, związkiwanie włosów w sytuacjach narażenia się na bliski kontakt z innymi osobami (treningi sportowe, zajęcia edukacyjne lub rekreacja grupowa), częste mycie włosów, przestrzeganie zasad higieny (własne szczotki, grzebienie, spinki) utrudniają zagnieżdżenie się pasożytów. Częste mycie i kontrolowanie głowy dziecka (2 razy w tygodniu) z jednej strony jest właściwym

nawykiem higienicznym, a z drugiej strony pozwala szybko zauważyć zakażenie. Szampony i inne produkty „przeciwko wszom” nie zabezpieczają przed zakażeniem i nie powinny być używane jako środek zapobiegawczy. Zgodnie z instrukcją zamieszczoną na opakowaniach tych produktów zaleca się powtarzanie kuracji w odstępie kilku dni (mniej więcej 7 czy 10), w celu zabicia larw. Do kuracji trzeba użyć grzebienia o bardzo gęstych zębach. Usunięcie gnid jest trudne, stąd poleca się ich ściąganie lub obcięcie włosów. Grzebienie i szczotki należy myć w ciepłej wodzie z dodatkiem szamponu przeciwko wszom i moczyć w wodzie około godzinę. Jeśli zauważy się wszy odzieżowe, należy prać ubrania w pralce w temperaturze 60° (temperatura powyżej 53,5°C zabija wszy i ich jaja). Prześcieradła, poszewki na poduszki, ręczniki i odzież należy wyprasować gorącym żelazkiem. Podstawowe zasady profilaktyki wszawicy to stała systematyczna kontrola czystości skóry i włosów, którą wykonują rodzice lub opiekunowie, i natychmiastowa likwidacja gnid i wszy w przypadku ich zauważenia. W takiej sytuacji rodzice powinni również poinformować rodziców wszystkich dzieci, z którymi miało ono kontakt. Pomoże to w likwidacji ogniska wszawicy i zapobiegnie nawracającemu wzajemnemu zakażaniu się młodzieży.

Dyrektor Ośrodka
mgr Marcin Rakowski